

Statens forurensningstilsyn
Norwegian Pollution Control Authority

SMA Mineral
Postboks 500
8601 MO I RANA

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 02.04.2008
Vår ref.: 2006/49 405.14
Deres ref.:
Saksbehandler: Lars Petter Bingham, telefon: 22573480

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2007 og fastsettelse av gebyrsats

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 1. mai. SMA Mineral AS har i 2007 hatt et kvotepliktig utslipp på 75 951 tonn CO₂. Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Det vises til oversendelse av særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ og vedtak om tildeling av kvoter 15.03.05, rapport innlevert 01.03.08, samt supplerende informasjon levert per telefon og e-post. Det vises også til rapport om usikkerhet utarbeidet av SINTEF på oppdrag fra SMA Mineral AS datert 4. september 2007.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp punkt 3. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg. Utslipp som fant sted i 2007 skal rapporteres i henhold til bestemmelsene i klimakvoteforskriften slik den lød før den ble endret 14. september 2007. Alle henvisninger til klimakvoteforskriften i dette brevet er derfor til forskriften slik den lød før endringene av 14. september 2007.

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, se klimakvoteloven § 17.

2. SFTs vurdering

a) Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

SMA Mineral sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ innen fristen 1. mars.

b) Innsendelse av kvotepliktige data

Kvoteplikt

Kvoteplikten for SMA Mineral er knyttet til bedriftens produksjon av brent kalk og dolomitt. Det kvotepliktige utslippet er derfor rapportert i henhold til de generelle kravene i klimakvoteforskriften § 2-3 og de mer spesifikke kravene for produksjon av kalk og andre mineralske produkter i § 2-9 og kravene for energiproduksjon i § 2-4. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av 15.03.05.

Kilder

Bedriften har i 2007 hatt kvotepliktige utslipp fra forbrenning av propan og CO-rik gass i kalkovn, samt fra produksjon av brent kalk og dolomitt.

Vurdering av aktivitetsdata

Innrapportert forbruk av ulike energivarer i kalkovnen og forbruk av kalkstein og dolomitt ved produksjon av brent kalk og dolomitt fremkommer av tabellen under:

Kilde	Energivare/råvare	Forbruk (tonn)
Energibærere i kalkovn	Propan	31
	CO-rik gass	19 910
Produksjon av brent kalk og dolomitt	Dolomitt	47 317
	Kalkstein	60 364

Energibærere i kalkovn

Det følger av klimakvoteforskriften vedlegg 1 punkt B.1.3.1 at ved frembringelse av aktivitetsdata for bestemmelse av CO₂-utslipp fra forbrenning av gass skal mengden forbrent gass bestemmes gjennom målinger av faktisk forbruk.

SMA Mineral benytter CO-rik gass som energibærer, og leverandør av CO-rik brenngass er Rio Doce Manganese Norway (RDMN). CO-rik gass benyttes av fire bedrifter i Mo industripark (MIP). Gassen fordeles til de ulike bedriftene fra en gass-sentral som MIP håndterer. MIP og RDMN måler sammensetningen av gassen, mens mengdeberegningen måles av en måleblende som er installert lokalt hos SMA Mineral. Bedriften benyttet 19 910 tonn CO-rik gass i 2007.

Aktivitetsdata for CO-rik gass måles i en måleblende. SMA Mineral har installert et støvfilter før den CO-rike gassen kommer inn på måleblenden. Dette filteret fjerner støv som ellers ville økt usikkerheten ved bestemmelse av aktivitetsdata for CO-rik gass i måleblenden. Bedriften har jevnt forbruk av CO-rik gass, men nivået er gjennomgående noe under det måleområdet måleblenden er best tilpasset til, noe som bidrar til usikkerheten i målingene. Det er også en standardfeil i instrumentet som bidrar til usikkerhet. Videre bidrar korrigeringsfaktor for trykk, temperatur og tetthet til den totale usikkerheten. SINTEF har på oppdrag fra SMA Mineral AS gjort en vurdering av usikkerhet ved bestemmelse av aktivitetsdata for CO-rik gass. SMA Mineral AS har lagt konklusjonen i SINTEF sin analyse av usikkerheter ved bestemmelse av aktivitetsdata for CO-rik gass til grunn og konkluderer med en relativ usikkerhet med 95 % konfidensintervall på 2,7 % for bestemmelse av forbrukt mengde CO-rik gass.

Forbruk av propan bestemmes ved at forbruket måles av en måleblende ved mottak til bedriften. Propanbeholderen står sentralt hos MIP og mottak av propan til SMA Mineral skjer dermed kun idet propanen tas direkte inn i bedriftens energianlegg. I 2007 hadde bedriften et forbruk på 31 tonn propan. Forbruket i 2007 er bestemt med en usikkerhet på 2,8 %.

Produksjon av brent kalk og dolomitt

Det følger av klimavoteforskriften vedlegg 1 punkt B.6.1 at ved frembringelse av aktivitetsdata for bestemmelse av CO₂-utslipp fra produksjon av kalk og andre mineralske produkter skal mengde i tonn av ulike karbonatholdige råvarer som brukes i produksjonen anses som aktivitetsdata. Beregningene skal være basert på faktisk forbruk.

Aktivitetsdataene for forbruk av kalkstein og dolomitt har bedriften beregnet ved å veie mengde inngående kalkstein og dolomitt til prosessen. Vektene kalibreres ukentlig med kjente lodd. Usikkerheten ved beregning av forbrukt mengde kalkstein og dolomitt er dermed begrenset til usikkerheten i vekten. Bedriften kvantifiserer usikkerheten for råvareforbruket til å være 3,5 %.

Vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata

Ved vurderingen av om klimavoteforskriftens krav til usikkerhet er oppfylt har vi lagt vekt på EUs retningslinjer for overvåking og rapportering av utslipp vedtatt 29. januar med hjemmel i EUs kvotedirektiv 2003/87/EC.

Kravene til usikkerhet som fremkommer av disse retningslinjene er basert på flere forhold. Eksempler på slike forhold er det totale utslippet fra virksomheten, kildens betydning for det totale utslippet og kildens særlige karakteristika.

Det stilles strenge krav til kilder av betydning for virksomheter med totalt utslipp mellom 50 og 500 000 tonn/CO₂ pr år. For bestemmelse av aktivitetsdataene knyttet til forbrenning av gass fra slike virksomheter krever SFT for 2007 at usikkerheten ikke være større enn +/- 2,5 prosent, mens usikkerheten knyttet til fastsettelsen mengde brukt karbonat (kalkstein eller dolomitt) ikke skal være større enn +/- 2,5 prosent. Dette kravet til usikkerhet gjelder imidlertid ikke for bestemmelse av aktivitetsdataene knyttet til de av virksomhetens minste kilder som til sammen utgjør mindre enn 5 % av det totale utslippet.

På bakgrunn av bedriftens redegjørelse ovenfor vurderer SFT at måten forbruk av CO-rik gass, propan, kalkstein og dolomitt er fremkommet på tilfredsstillende klimavoteforskriftens krav til usikkerhet.

Utslippsfaktor

Bedriften har brukt standard utslippsfaktor for propan på 3,00 tonn CO₂/tonn propan. Det følger av klimavoteforskriften vedlegg 1 B.1.3.2 at standard utslippsfaktor bare skal benyttes dersom bedriften kan dokumentere at nøyaktigheten i utslippsdataene ikke reduseres. Bedriften har begrunnet valget av utslippsfaktor med basis i en vurdering gjennomført av det eksterne laboratoriet Molab AS. På bakgrunn av denne dokumentasjonen finner SFT å kunne legge denne utslippsfaktoren til grunn ved beregning av det kvotepliktige utslippet.

SMA Mineral har benyttet bedriftsspesifikke utslippsfaktorer for kalkstein og dolomitt. Faktorene er beregnet ved å ta utgangspunkt i 100 % kalsinering av råmaterialene, for så å trekke fra det som blir igjen som syreuløst og karbonat som forblir uløst i produktet. Dokumentasjon på metode for utarbeidelse av utslippsfaktorer for kalkstein og dolomitt er utarbeidet av Molab. Det ferdige produktet inneholder en syreuløst rest som er beregnet til 0,34 % i 2007 for kalkstein og 0,71 % for dolomitt. Karbonatresten i produktet i produktet var 2,74 % for kalkstein og 2,89 % for dolomitt i 2007. Bedriften har kommet fram til en utslippsfaktor for kalkstein på 0,431 tonn CO₂/tonn kalkstein og en utslippsfaktor for dolomitt på 0,467 tonn CO₂/tonn dolomitt.

Usikkerheten ved bestemmelse av utslippsfaktorene ligger i bestemmelse av CO₂-rest i ferdig produkt og i bestemmelse av uløst karbonat. Målingene er basert på ukentlige prøver av disse forholdene.

Bidragene til CO₂-utslipp fra forbrenning av CO-rik gass kommer fra CO-innholdet i gassen og fra CO₂-innholdet i gassen. CO₂-innholdet i gassen måles av RDMN og CO-innholdet i gassen måles sentralt av MIP. Bedriften har beregnet et gjennomsnitt av CO-innholdet og CO₂-innholdet i gassen og beregnet en utslippfaktor på 1,395 tonn CO₂/tonn CO-rik gass for 2007. Det er lagt til grunn en oksidasjonsfaktor på 1 ved forbrenning CO-rik brenngass.

RDMN beregner mengde CO₂ i avgassene fra begge SiMn-ovnene, og beregner og rapporterer månedsmiddel for CO₂-innhold i den CO-rike brenngassen. I følge SINTEF

sin rapport om usikkerhet ved bestemmelse av CO₂-utslipp fra CO-rik gass bidrar bestemmelsen av CO₂-innholdet i gassen vesentlig til usikkerheten i utslippsfaktor for CO-rik gass. SINTEF har beregnet usikkerheten i utslippsfaktoren til å være 3,2 %. CO- og CO₂-konsentrasjonen måles som vol-% tørr gass med Servomex-analysatorer.

SFT har satt krav til videre reduksjon av usikkerhet i utslippsfaktor for neste kvoteperiode i vedtak av 29. februar 2008.

I SFTs vedtak datert 29. februar 2008 om endret tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser og godkjent program for beregning og måling av utslipp er det stilt mer spesifikke krav til hvordan utslippsfaktoren for den CO-rike brenngassen, kalkstein og dolomitt skal bestemmes fra 2008.

SFT forventer at bedriften fremover baserer utslippsrapporteringen på en utslippsfaktor for den CO-rike brenngassen, gitt som tonn CO₂/Nm³ CO-rik brenngass, jf endret tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser av 29. februar 2008.

På bakgrunn av usikkerhetsvurderingene som er fremlagt, endrede krav til måling og beregning av fremtidige utslipp og vurderinger som er pålagt med sikte på å redusere usikkerheten ytterligere, finner SFT å kunne legge til grunn bedriftens rapporterte utslippsfaktorer for 2007.

Kvotepliktige utslipp

SFT finner å kunne legge bedriftens rapporterte aktivitetsdata og utslippsfaktorer til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp. I de tilfeller usikkerheten knyttet til frembringelse av grunnlaget for utslippsberegningene har vært høyere enn det klimakvoteforskriften krever har SFT likevel lagt til grunn bedriftens innrapporterte tall. Dette skyldes at vi pr i dag ikke har sikrere tall å forholde oss til. Kvotepliktige utslipp fra propan og CO-rik gass brukt i kalkovnen beregnes ut fra ligning oppgitt i klimakvoteforskriftens vedlegg 1, pkt B.1.0 (1), mens kvotepliktige utslipp fra prosessen beregnes ut fra ligning B.6.0 (10) oppgitt i klimakvoteforskriftens vedlegg 1. Dette gir følgende kvotepliktige utslipp:

Kilde	Energivare/råstoff	Aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Kvotepliktige utslipp (tonn CO ₂)
Energibærere i kalkovn	Propan	31	3,00	93,0
	CO-rik gass	19 910	1,395	27 774,4
Produksjon av brent kalk	Dolomitt	47 317	0,467	22 097,0
	Kalkstein	60 364	0,431	26 016,9
Totalt:				75 951,3

For propan og CO-rik gass er det benyttet oksidasjonsfaktor på 1.

c) Innsendelse av opplysninger om internkontroll

Det følger av klimavoteforskriften § 2-3 første ledd bokstav k) jf. andre ledd at første utslippsrapport skal inneholde kopi av etablerte prosedyrer og systemer relevant for frembringelse, arkivering, kvalitetssikring og kontroll av de rapporterte utslippsdataene. Kravene til internkontroll følger av særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ datert 15.3.2005 pkt 2. Det er særlig fremhevet i den særskilte tillatelsen at internkontrollen skal sikre at rapporteringskravene i klimavoteforskriften kapittel 2 blir overholdt.

SMA Mineral AS ble i vedtak om godkjenning av kvotepliktig utslipp for 2006 datert 30. mars 2007 bedt om å sende inn reviderte og eventuelt nye prosedyrer for rapportering av kvotepliktige utslipp ved neste års rapportering. Bedriften sendte likevel ikke inn dette ved rapporteringen for 2007. SFT forutsetter at prosedyrene oppdateres med beregningsmetodikk i henhold til krav i SFTs vedtak datert 29. februar 2008 om endret tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser og godkjent program for beregning og måling av kvotepliktig utslipp.

SFT kan foreta en mer detaljert oppfølging av internkontrollsystemet på en eventuell inspeksjon.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 1. mai. Bedriften har hatt et kvotepliktig utslipp på 75 951 tonn CO₂ i 2007. Vedtaket om godkjenning av rapport for kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimavoteloven § 17 første ledd.

4. Informasjon om oppgjør av kvoteplikten

Alle kvotepliktige virksomheter skal innen 1. mai overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepliktige utslipp i 2007 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimavoteloven. For SMA Mineral innebærer dette at 75 951 kvoter skal overføres fra bedriftens brukerkonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Overføringen skjer ved at bedriften fyller ut og sender SFT skjemaet "Overføring av kvoter". Skjemaet skal sendes per brev eller telefaks. Skjemaet er tilgjengelig på SFTs nettsted:

http://www.sft.no/seksjonsartikkel_39625.aspx

På denne nettsiden finnes også annen nyttig informasjon om det norske kvotehandelssystemet.

5. Gebyr

SFTs behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. §5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på SFTs ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 17 000,-, jf. vedlagte faktura.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 1. mai.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

SFT godkjenner rapporten for kvotepliktige utslipp i 2007 fra SMA Mineral. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Den kvotepliktige ilegges et gebyr på 17 000 kroner. Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Audun Rosland (etter fullmakt)
prosjektleder

Lars Petter Bingham
overingeniør

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8003 Bodø
Rana kommune, Rådhusplassen, 8662 Rana

Vedlegg:

Faktura med gebyr for godkjenning av utslippsrapporten
Forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften)